

40 fokos
an

Herriot volt
láza 40 fokig
almak léptek fel,
hetekig az ágyán

az infláció
az amerikai
ny

er 25. Roosevelt
tonba értekezletre
jegybankok rep-
gazdasági mi-
kárait s tárgyait
ügypolitikai hely-

Washingtonban
newyorki lapok
amerikai pénzügyi
talosan is az in-

kérdése
akadálya a
nyelbe-
tek

A Journal de Ge-
k hozzájárulása
leszerelési egyez-
ak ellenére, hogy
próbaidő letelte
pni. A hatalmak
át képezi többek
dése, miután az
Anglia nem haj-
kciókban résztve-
bizottság meg is
fegyverkezését.

expedíciót
Sarkra

25. Boston kikö-
dült Byrd admi-
arki expedíciója.
lőtt a sajtó kép-
hogy expedíció-
képezni fognak a
mely a jégmezők
án egyre több te-
Körülbelül fél-
ület hozzáférhe-
tetlen talajkutató-
képzezni fognak
az Egyesült Ál-
en. Az expedíció
lesz, amelyet
an létesített. Az
et és autogrosz-
nem tartja tul-
nikor rendszeres
ni Afrika déli
béli szárazföldön

ek: tíz kötet ára
idit: Szegény kis
a férjő a fér-
zöke Loni, Lan-
Langenscheidt:
A karmazsin
zerem hatalmas,
Lehne: Egy seb-
Ferguson: Két-
ja az Új Kelet
és portóköltség
t vagy utánvét

szabadultak. A
nyának és ver-
b problémáit tá-
sak 32 lej. Záp-
estályában.

és Lapkiadó Rt.
Strada Barou
0. Telefon: 9-77.

Taxa postală
plăte în num.
No. 224.713-929.

Szerkesztőség
és kiadóhiva-
tal: Cluj-Ko-
lozsvár, Stra-
da Barou L. Pop (v. Brassai-u.) 18.
Telefon: 9-77. Előfizetési árak:
Havonta 110, negyedévre 320, fél-
évre 600, egészévre 1200 lej. Külföldre:
Havonta 1, negyedévre 3, fél-
évre 6, egészévre 10 dollár. Hirdetések
díjzabás szerint. Az „**ÚJ KELET**” az
erdélyi és bányási sajtóság egyet-
len napilapja. Cik-
keink utányomását csak a for-
rás megjelölésével engedjük meg.

ÚJ KELET

ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

Bérmentlen leveleket nem fogadunk el.
Kéziratok
megőrzését és visszaküldését nem vállaljuk. Főszerkesztő dr. Marton Ernő. Felelős szerkesztő Jámber Ferenc. Bukaresti szerkesztő: Hátszegi Ernő, Str. Matei Mille 18.

Csütörtök, 1933 szept. 28.

5694. ÉV TISRI 8. XVI. ÉVF. 220 SZÁM.

VILÁG TÜKRE

Négy portré

III.
Adolf Hitler

1889-ben született az ausztriai Braunauban, az egykori Habsburg birodalom és a német császárság határán. Hitler „bajuvare”-nek tartja magát, vagyis fajtisza bajornak. Am 16-tól 23 éves koráig a háboru előtti Bécsben élt, abban a korban, amely döntően hat ki a jellem és az intellektus alakulására, és Bécs nyomai nemcsak magatartásában, de nyelvezetében is megtalálhatók még. Ősei szegény parasztok, apja pedig alárendelt vámtisztviselő, aki nyugdíjaztatása után kis mezőgazdasági birtokot vásárolt magának a bajorországi Lambachban.

Alois Hitler álma az volt, hogy Adolf fiatal magasarangu vámtisztviselőt csináljan. Ezért gimnáziumba küldte, a csemete minden ellenkezése dacára is, aki a katolikus prelátsók tagjára vágyott. Adolf Hitler, a sors szeszélyes alakulása folytán csakugyan a tömegek boldogságának prédikátora lett, egy époly távolfekvő és époly valószínű boldogság, mint amintő a katolikus prelátsók ígérek. Apja halála után mellhátygyulladás tartotta otthon a 13 éves Adolfot, távol a gimnáziumtól, amelyet elhagyott, hogy mai napig is gyenge tüdőjé gondolozsa. (Hitler nem iszik, nem dohányzik, nem nősült meg.) 15 éves korában meghalt az anyja is, négy gyermeket hagyva magára a világon. A kistisztviselő kis öröksége felmorzsolódott és a négy gyermeket a legkegyetlenebb proletári zálódás fenyegette.

A 16 éves Adolf elhagyja szülőfaluját és elindult a Habsburgok fővárosa felé. „Ruhákkal és fehérneművel telt kofferrel a kezemben, és töretlen akarat tal szivemben indultam el Bécsbe. Ahogyan apámnak is sikerült 50 évvel ezelőtt, megpróbáltam én is vadászni a sors erdejében. „Valami” akarok lenni, semmiesetre sem vámhivatalnok” írja Hitler „Mein Kampf” című könyvében. Hét év Bécsben, „éltem hét legszomorubb esztendejét”. A szépművészeti iskola festőosztályán megbukik, mert a tanár úgy találja, hogy a festészethez nem, legfeljebb az építészethez van hajlama. Az építészeti iskolához érettségi kell, és az nincs Adolfnak.

Hitler ifjúságát két megpróbáltatás jellemzi: szüleinek elvesztése, és vizsautasításról arról az életpályáról, a melyet nagy lelkesedéssel választott ki magának. Ez a két vereség azonban valóssággal galvanizálta a lapangó beteg ségtől még mindig alácsótt test energiáit. Az egyedülálló a fővárosban, a melyben szegénytelenül vidám életet éltek a vagyonosok, de amely nemtörődve ment el egy szegény ifjú mellett, felfokozta benne a hatalomvágyt. A megváltást olyan szociális formulákban kereste, amelyekbe könnyen beleza varodik egy magánosan élő autódidakta. (antiszemitizmus, Cion böleseinék jegyzőkönyvre vírvád).

Adolf Hitler hét évig mint szobafestő és rakodóparti munkás kereste kenyérét Bécsben. Szociáldemokrata munkásokkal találkozott, akik hívják a szakszervezetbe. Eleinte az építészetre gondolt és húzódozik. Később állandóan összejön velük és szociáldemokratának hirdeti magát. Am a klerikális pártok antiszemita atmoszférája jobban megfélel helyzetének: tisztviselőfiu, kispolgári származás, a proletáriázalódás veszélye, a magánosság, rokonok és barátok hiánya, és főleg az ambíció. Néhanyszor elmegy a parlamentbe is: nem tetszik neki a dolog. Mint rajzoló és akvarellista keresi kenyerét és szerényen bebutorozott szobájának bérét 20 esztendő korában. Reménye az, hogy építómesterré avanszál, és emiatt az építésnél keres foglalatosságot, vala

Borzalmas tüzvész pusztított Botosaniban

Bucuresti-Bukarest, szeptember 27. Botosaniban keddről szerdára virradó éjszaka hatalmas tűz pusztított, amelyet csak reggel nyolc óraker sikerült lokalizálni. Leégett: az Ullmann tojáslerakat, Nachmann fűszerüzlet, Moskovitslerakat és a Szegal gyapjufinomító, valamint másik két ház is. A vizsgálat megállapította, hogy a tüzet gyújtogatás okozta. Egy öregasszony az ijedség következtében megbénult és képtelen volt a feje fölött meggyuló házat elhagyni. Súlyos égési sebekkel mentették ki. Hajnal felé a tűz a közelben levő gabonaraktrára is átterjedt, ahol néhány vagon buza és árpa égett el. A kár meghaladja az ötmillió lejt.

Bucuresti-Bukarest, szeptember 27. Botosaniban keddről szerdára virradó éjszaka hatalmas tűz pusztított, amelyet csak reggel nyolc óraker sikerült lokalizálni. Leégett: az Ullmann tojáslerakat, Nachmann fűszerüzlet, Moskovitslerakat és a Szegal gyapjufinomító, valamint másik két ház is. A vizsgálat megállapította, hogy a tüzet gyújtogatás okozta. Egy öregasszony az ijedség következtében megbénult és képtelen volt a feje fölött meggyuló házat elhagyni. Súlyos égési sebekkel mentették ki. Hajnal felé a tűz a közelben levő gabonaraktrára is átterjedt, ahol néhány vagon buza és árpa égett el. A kár meghaladja az ötmillió lejt.

Ötezer embert pusztított el a mexikói orkán

Az amerikai forgószél kórházat, pályaudvart, vámhivatalt söpört el

Newyork, szeptember 27. A Nyugat-India felett elvonuló rettenetes orkán végigseperte Mexikó nyugati partvidékét, ahol óránként 190-200 kilométer sebességet ért el. A vihar utját mindenütt leírhatatlan rombolás jelzi.

legborzalmasabb napjai. Rengeteg ember vízbe fullt, másokat a viztömegek egészen elszigeteltek a világtól. A kár és a pusztulás óriási.

A kormány széleskörű segélyintézkedéseket rendelt el.

Ciudad Victoria szintén súlyosan megsínylette az áradásokat.

Különösen irozatos pusztítást vitt véghez a Mexikói-öböl mellett fekvő Tampico városban, a mexikói petróleumiipar központjában, ahol a házak háromnegyed részét rombadöntötte. A legújabb táviratok a halottak számát ötezerre becülik; igen sokat a szökőár sodort el. Az anyagi kár sokmillió dollár. A katasztrófa hírére katonai csapatok siettek a helyszínre, hogy segítsezenek a mentési és tüzoltási munkálatokban. A kormány Tampico városban elrendelte az ostromállapotot, Macias tábornok. Tampico katonai parancsnoka kijelentette, hogy a legújabb orkán-katasztrófa a legsúlyosabb szerencsétlenség Mexikó történetében.

A város környékét hatalmas iszap tömegek árasztották el, amelyek mintegy hat láb magasságot értek el. Ezáltal lehetetlenné vált a kutatás az áldozatok után. Az eddigi becslek szerint csupán az államvasutak egyedül közel egymillió dollár kárt szenvedtek.

Kilenc napon belül ez volt a második orkán-katasztrófa, amely végigseperte a környéket.

Newyork, szeptember 27. A panamerikai légitársaság egyik repülője a következő rádiójelentést adta le: „Ötórai orkán, Tampico történetének vazatukkal megintették Genfnek és az egész világnak, hogy a törtenelem még nem fejezte be az ítéletét a ma élő politikuskok tettei fölött. Várjunk csak a diszpolgársággal. Mint Hamlat mondaná: próbáljunk csak velük érdemük szerint bánni, ugyan melyikük kerülne el a huszonötöt.

A város környékét hatalmas iszap tömegek árasztották el, amelyek mintegy hat láb magasságot értek el. Ezáltal lehetetlenné vált a kutatás az áldozatok után. Az eddigi becslek szerint csupán az államvasutak egyedül közel egymillió dollár kárt szenvedtek.

nézve jelentenek veszélyt, haem felborítják a többi délamerikai országok egyensúlyát is és beavatkozára kényszerítik magát az északamerikai Uniót.

Nemcsak emiatt. Más okból is meg kell csinálni Dél-Amerika unióját.

Északon Roosevelt elnök ugyanis korszakos munkát végez: át akarja alakítani a gazdasági élet eddigi szervezetét, új organizációt akar megteremteni a termelés körül és ezzel együtt új munkaritmust új életnívót, új embert-pust akar adni Amerika számára.

Nemcsak Észak-Amerikának, hanem az Újvilág minden részének köze van ehhez.

Dél-Amerikában is úgy érzik a józan gondolkodásuk hogy be kell kapcsolódni abba a szellemiségbe, amelyet Roosevelt hirdet és amelynek megvalósulása immár uton van. Ma még akadályok tornyosulnak az új ritmus elé, de a roosevelti tábor erős és szívós és programja a haladás vonalán áll. A győzelem tehát késhet, de el nem marad.

Ezt érzik Dél-Amerikában és ezért fognak össze a latin amerikai államok legjobbjai.

Egy újabb csatlakozásról, egy újabb politikai közfogásról lesz szó a szövetségben. Az emberiség gondolata jut előbbre Justo és Vargas államelnökök találkozásában.

Délamerikai unió

Figyelemre méltó hír érkezik a tengeren túlról. Argentína köztársasági elnöke: Justo, a napokban elátogat Brazíliába, hogy ott Vargas elnökkel igen fontos és Dél-Amerikára nézve életbevágó kérdésekről tárgyaljon. A tárgyalás anyagát: hogy egyetlen államszövetségbe akarják tömöríteni a latin amerikai államokat, a hivatalos kommunikék már eddig is elárulják, hogy a két elnök egy csomó államjogi megállapodást fog aláírni.

Ezt a lépést nemcsak azért teszi Dél-Amerikának két legtekintélyesebb állama, mert nyugalmat akar a kisebb délamerikai országok államéletében és nemcsak azért, mert meg akarja szüntetni az ugynevezett „forradalmakat”, amelyek alapjában véve nem egyebek, mint tábornokok és pártok villongásai. A villongások ugyanis nemcsak az illető országra

Melyik az igazi?

Három parasztpárti vezér között nem egészen nemes, de határozottan barátságatlan versengés indult meg a minap. Dr. Lupu azt állítja, hogy az övé az elsőbbség.

Iunian azt mondja: ő hirdette meg először.

Mihalache váltig hangoztatja, hogy ő az igazi exponense a lej devaloralizálásának.

Valamikor nemcsak ugyanazon párt tagjai de intím jóbarátok is voltak.

Most programlopással vádolják egymást mert a sors úgy hozta, hogy mindegyikük ugyanazon politikai cikkben utazik.

Míg valamennyien a nemzeti parasztpárthban voltak, állandóan fejmerültek közöttük elvi és programatikus differenciák.

Amióta különváltak, egy és ugyanazon programot hirdetik.

Amíg elvi differenciák voltak közöttük, megfértek egy házban.

Amióta egyazon programot vallják, mind egyikük külön-külön párt élén agitál.

A látvány külsejében groteszk, hatásképe azonban tragikus.

Mert amíg a három parasztpárti grácia a devaloralizálás elsőbbségéért verekszik, szenved a lej és a polgár, akinek van még belőle a zsebében.

Ez a polgár nem tudja, hogy melyik devaloralizálás az igazi.

Tragikusan érzí viszont, hogy a parasztpárti vezeték versengése az őz bérére és egzisztenciájára megy.

Dollfuss diszpolgársága

Bad Gastein polgármesterének, mondhat Dollfuss bármint mégis csak igaza volt.

Bad Gastein városi tanácsa elé divatos, de a mai viszonyok között bizony kiúnos sallagnak ható javaslatot terjesztettek.

Azt, hogy válasszák meg Dollfussot és Starhemberget a község diszpolgárává.

Nekünk a világmóditka hullámaiban és a diplomácia csalafintaságaiban tengődő embereknek, fel sem tűnik ez a javaslat. Mikor valamelyik államférfi egy kissé lábrakap, rögtön kész a számukra egy kis diszpolgárság. Nincsen ennek semmi jelentősége, az így kitüntetett személynek nincsen belőle semmi egyéni haszna.

Az egész amolyan diplomáciai suskus. Valami diplomáciai oka van. Jelen esetben például a diszpolgárság az éppen Genfben idöző Dollfussnak szólt volna. Hogy Dollfuss, akinek ezer egy tárgyalása van különböző nagyhatalmi képviselőkkel, megmutathassa, látjátok ilyen nagy fiu, ilyen népszerű gyerek vagyok én otthon. Hogy a diszpolgárság alkalmas adjon arra, hogy a nagy államférfiaknak gratulálniuk kelljen Dollfussnak és az udvarias frázisokból esetleg valami hasznos tárgyalás is kilyukadjon valahol.

Sok ilyen diplomáciai suskus van, mit tudják ezt Bad Gasteinban?!

Bad Gasteinban fogja magát a polgármester és lead egy nyilatkozatot, komolyan és szemüvegét szigoruan villogtatva, hogy Bad Gasteinban olyan rosszul megy mindenkinek a sora, hogy semmi okunk nincs Dollfussnak diszpolgárságot szavazni.

Es a városka tanácsa függetlenül attól hogy Dollfussnak diplomáciai okokból lett volna szüksége erre a „kitüntetésre” olyan komolyan, mintha csakugyan arról lenne szó, hogy megérdemli vagy nem. leszavazta az indítványt.

Mire Dollfuss azonnal felozlatta a városi tanácsot.

Pedig ennél edesebb, naivabb, embeberibb embereket még a naiv osztrák nép sem termel minden nap. Ők komolyan úgy gondolták, ahogy tették. Es a sza-

hányszor a vízfestés nem hoz eleget a konyhára. 1912 tavaszán, 23 éves korában Münchenbe megy. Menekül a katonáskodás elől, katonai iratai nem léven rendben. Hitlerben művészi, főleg színészi hajlamok lakoznak. Mjnt a művészek számára általában, a katonaság neki is kinszenvedést jelent, amelytől borzadozik.

A világháború kitörésének pillanatában Hitler 25 éves. Nincsenek szülei, nincs foglalkozása, nincs állampolgársága. Térdre esve köszöni meg az égnek, hogy ebbe a korbba született bele. Alkalom és mód mutatkozott arra, hogy ő is foglalkozáshoz jusson. Egyenesen a bajor királyhoz intéz levelet, amelyben kéri, hogy önkéntesként vegyék fel a hadseregbe. 1914 augusztus 3-ikán a kérés elfogadjatik, Hitler automatikusan elveszti az osztrák állampolgárságot. 1915 tavaszán menetszázadba osztják és kimegy a francia frontra. 1917 október 7-ikén megsérül a somme-i csatában, 1918 október 13-ikán pedig gáztámadásnak esik áldozatul: egy ideig látását is elveszti. Kórházban ápolják, midőn kitör a forradalom. A kiel matrózok letépik a tiszték rangjelzéseit, és megtagadják a szolgálatot. Hitler elhatározza a kórházban, hogy politikus lesz és rendet teremt Németországban.

Visszatér Münchenbe, ahol Kurt Eisner vezetése alatt munkástanácsok tartják kezükben a hatalmat. Természetesen az ellenforradalmárok oldalára áll és részt vesz München bevételében.

1919. tavaszán részvesz egy politikai tanfolyamon, amelyet altisztek és katonák részére tart Gottfried Feder mérnök. Egyik előadás, amelynek címe: A kamarabszolgaság letörése, antikapitalizmus, antiszemitizmus meggyőzi A. Hitler osztrák munkanélkülit és bajor katonát, akit „oktató tiszt” minőségében egy másik ezredhez küldenek, hogy ott megismertelje Feder előadását. Időközben a második gyalogezrednél egy bizottságban dolgozik, amelyik a forradalom okait kutatja, vagyis egy afféle katonai szigorútanca hivatalban. Detektív minőségben kapja a megbízást, hogy kikémleljen egy Drechsler nevű lakatos vezetés alatt álló „Német munkáspártot”, amely titokban gyűlésezik. A gyűlésen 25-en vesznek részt. A gyűlés végén, miután Hitler valamennyiüknek a címét elkérte, Drechsler „Az én politikai ébredésem” címmel röpiratot nyom a kezébe. Másnap levelezőlapon értesítik, hogy felvették az új pártba.

Hitler azt mondja, „Mein Kampf” című könyvében, hogy nem tudta, haragudjék-e, vagy nevésszen a tagtörzés eme egészen szokatlan módja fölött. „Nem állt szándékomban egy már meglevő pártba belépni — magam akartam magamnak pártot alakítani.” Egy párt kezdeményezőivel folytatott beszélgetés és két napi gondolkodás után belép a pártba, amelytől a 7. számú tagsági igazolványt kapja.

Az új pártagnak nagy szónoki sikerei vannak. A párt élére kerül és négy év alatt vezére lesz a bajorországi reakciónak. Az 1923-as jobboldali puccs és a vörös Berlin elleni felvonulás azzal végződik, hogy öt évre elítélik és a landsbergi erődbe zárják, de másfél év múlva kegyelmet kap. A fogság első hónapjaiban mély apatiába esik. Később a börtönben, megírja a Mein Kampf-ot, amely a nemzeti szocialista mozgalom bibliája lett. Hitler kiszabadul és meggyőzően előre a sikerek útján. Szónoki képességeiről találoán jegyzi meg Fritz Klein: Hitlert az jellemzi, hogy páratlan merészséggel tud banalításokat mondani. A beszéd tónusa komoly, fontoskodó, kemény harcokat vivó gondolatokkal, amelyek között minduntalan elakad, mint az erdő indái között. Ez az „alaposság” látszatát kölcsönzi neki.

Hitler, a szónok, állandóan ugyanazon köztümben lép fel: ugyanazon esőköpeny, ugyanazon világoskék öltöny és kutyakorbács állandóan a kezében. Állandó vezérkar veszi körül: Hess és Staub magántitkárok, Eriekner katonai adjutáns, Dietrich és Hansfstaigl sajtó-attasék.

Hitler igazi nagy barátsága: Rudolf Hess magántitkár. Jogában áll résztvenni a minisztertanácsokon és hozzászólni, bár nincs tárcája. A két ember közötti kapcsolatok régiek. A szociáldemokrata Vorwärts ugyanazon vádat emelte 1931-ben, mint Róhm kapitány, a rohamesapatok parancsnoka ellen, hogy tudniillik előszeretettel viseltetik fiatal emberek iránt. Róhm rágalmozásért pert indított de a pert Hitler parancsára visszavonta.

Calomniez, calomniez... Midőn a száműzetésben lévő Scheideman szocialista vezér egy külföldi lapnak adott intervjúban a nemzeti szocialista vezetők bete-

ges erköléséről beszélt, válaszképpen azonnal letartóztatták Scheidemann Németországban élő öt rokonát. Hitler magánéletét mély titok fedi. Tudják róla, hogy nagyon szereti a zenét és színházat. Siegfried Wagner 44 éves özvegéhez mély barátság fűzi, olyannyira, hogy egyidőben arról beszéltek: a 44 éves diktátor közelebből megünnepeli mezheteit... Valószínűnek látszik, hogy Hitler, a rendszeres munka és titanikus ambíció embere aszkézisben élt, úgy Bécsben mint Münchenben, — ezzel valószínűleg magában az ifjúkori álmok katolikus predikátorát. Talán a gyenge tüdő is hozzájárult ehhez a magára kényszerített aszkézishez.

Ezek az életrajzi adatok azonban még nem magyarázzák meg kellően azt az egyenesen a miszticizmusba hajló tisztáletet, amellyel Hitler 1928 és 1933 között a rohamesapatok és különösen az egyetemi ifjuság körülvette. Egy általános és határtalan társadalmi kétségbeesésben az állandó munkanélküliség árnyékában Hitlernek volt bátorsága az ő testükre szabott ígéretekkel szédíteni: fiatalos brutalitásra épített kormányzás, mindenkinek munka egy új gazdasági rendszerben, a javak szocialista elosztása, a zsidók kiűzése, a haza remilitarizálása, az északi faj nemessége és a harmadik birodalom megalapítása. A köztársaságok állandóan a szelidségre, emberiségre és nyugalomra apelláltak. Thomas Mann, a köztársasági szellemiség patriarchája még az utolsó pillanatig is ilyenértmű beszédeket tartott. Felhívása a tiszta észhez (Apell an die Vernunft) visszhang nélkül hangozott el. A fiatalok és desperádók az irracionális dolgokat szeretik.

A marxisták az ember jó ösztöneihez fordultak: testvériség a népek között, az emberiség eszméjének szépsége, gondoskodás az élet megáltoztatásával, szegényei vel és megbántottjaival szemben. Nem tették magnaké a darvini erkölcsöt, ellenben hirdették a keresztény morált, amelyet Nietzsche a „rabszolgák erkölcsének” nevezett. A marxizmus bár üldözte a bigottokat és a klerikalizmust, alapjában véve nem más, mint második kiadása a primitív kereszténységnek, amely bár etikai szépsége kétségtelen, két évezreden keresztül megvalósíthatatlannak bizonyult. Az állat túlságosan erős az emberben. A népek testvériségének, az emberek egyenlőségének, a szocialis igazságnak eszméi nem olyan jelszavak amelyekkel harcba lehet küldeni a tömeget.

Hitler éppen ezért a közönségesebb realizmus eszközeivel dolgozott. Megfosztotta a szocializmust tudományos mezőtől, etikai tartalmától és a buták szocializmusává változtatta át (antiszemitizmus, idegengyűlölet). A tömegeket nem intelligens emberek, hanem leginkább egyszerű és gyakran buta egyedek alkotják. Az emberiség szeretetének absztrakt gondolata helyett Hitler a zsidó bankár Goldschmidt és az elegáns európeér Ratheanu elleni konkrét gyűlöletet ojtotta be a tömegekbe. Emlékeztükbe idézte az ősi rögöt, a császári idők fennhárzó ragyogását. Hitler tudott parancsolni a tömegeknek. Állandóan csatogtatta a kutyakorbácsot és az emberek szeretnek félelmükben engedelmesskedni és a félelem gyakran változik át csodálattá.

A kispolgárság kellett hogy szeresse Hitlert: egy kishivatalnok szegény, árva, hazátlan, de németvérű fia meri kérni az abszolút hatalmat, amely eddig kékvérű császári csemetéknek volt fenntartva... Kitartása is imponált. Minden kispolgár a maga soha nem realizált álmait látta Hitlerben megvalósulni. Volt Hitlerben valami megfoghatatlan a teuton agy számára. Ez a valami nem volt más, mint a széles gesztus, a művészi szó, amely igt ad az élet dolgainak, a bécsi bohém fantáziájára, a propaganda nagyvonalúságára, amely oly élesen ellenében volt a szín-szegénység és szigorúsággal telített perosz miliővel.

Hitler fokozatosan emelkedett magasra a nemzeti szocialista mozgalom tésén. Az osztrák város fia, a bécsi autodidakta, aki kivételes szónoki képességgel volt megáldva, a nagy tudású Alfred Rosenbergerrel együtt tanulta a tömeglélektant megismerni. Óráról-órára, napról-napra, évről-évre a szerkesztőségben, a kávéházban, a gyűléseken újságírókkal, professzionista politikusokkal töltötte idejét Hitler, akinek finom egyszerű keze mohón fogadta be ötleteiket, gesztusait, jelszavait, kulturájukat. A rendszeres nevelés és a kultúra fokozatos elsajátításának hiánya csak bizonyos intellektueket idegesít, akik hisznek abban, hogy a kultúra elsajátítása hosszabb iskolázást kíván: elemi, középisko-

Select Mozgó

Maj kezdettel

JEAN HARLOW

bóditó szépségű művésznő

Vöröshaju asszony

különleges filmben. Egy asszony regénye, aki csakis a szerelemért élt. Egy asszony, aki nem ismert mást, csak a szenvedélyt. A többi szerepekben: Lewis Stone, Lella Hyams, M. Metro-Goldwyn

la, egyetem, folyóiratok, könyvtárak, a szellemi értékek megélését. Az autodidaktának viszont valamely sajátos varázsa van: a friss hit abban, amit mond, az akut kritikizmus hiánya, a kétségeken való bátor keresztülgázolás, az ellentmondást nem tűrő kijelentések bátorsága. Kévs igazi intellektuel van a világban. Hitlernek Rosenberg által preparált kulturája a tömegek inyére való volt. Rosenberg viszont, a tanár, nem tudott egyebet, mint külpolitikai vagy tudományos cikkeket írni, brosurákat szerkeszteni, amelyekkel nem lehet felmelegíteni egy gyűlésterem hangulatát.

Hitler szónoki művészete ügyesen keverte a laposságokat az autodidaktikus tudálékossággal, a lendületes vádaskodást az egyszerű ember ejlágyulásával. A hadseregből hozta magával az őrmester férfinas tónusát, a mozgalom intellektuejéitől pedig általános gondolatok kezelését, amelyek a politikai vezetésre való szisztematikus felkészültséget voltak hivatva pótolni. A kispolgári eredet, a nyomorral küzdő ifjúkor, a fizikai szépség (főleg: a mozisznészi bajusz), fenéig merítették a népszerűség forrásait, egészen a járványosságig.

Petre Pandrea

Dollfuss feloszlat egy község-tanácsot, mert leszavazták a diszpolgárságát

Bécs, szeptember 27. Bad Gastein községtanácsa tegnap szavazott Dollfuss, Starhember diszpolgársága ügyében. A nagynémetek és a szocialdemokraták 10 szavazatával szemben áll a többi pártok 10 szavazata. A diszpolgárságot ilyen formán nem szavazták meg. A kormányt támogató pártok a szavazás eredményének kihirdetése után elhagyták az üléstermet.

A város nagynémet polgármestere ki

jelentette, hogy a gazdasági helyzet a városban állandóan rosszabbodik. Szerinte Dollfuss és Starhember nem szolgáltak rá, hogy a mai helyzetben éppen Bad Gasteintől diszpolgárságot szerezzenek.

A lapok értesülései szerint a szövetségi kormány feloszlatja a község-tanácsot és kormánybiztot fog a város élére állítani.

Chamberlain volt külügy-miniszter Einstein előadásán

London, szeptember 27. Einstein professzor hétfőn este a londoni Albert-Hallban előadást tartott a németországi helyzetről és éles támadásokat intézett a jelenlegi német rezsim ellen. Az Albert-Hallt zsufolásig megtöltötte a közönség és a rendőrség különböző

rendszabályokat foganatosított, mert Einstein bejelentette, hogy még belgán mi tartózkodása idején fenyegető leveleket kapott. Feltűnt, hogy Einstein mellett az előadói emelvényen helyet foglalt Sir Austin Chamberlain volt külügyminiszter is.

Milyen lesz az osztrák „rendi állam?”

Az osztrák alkotmányreform minisztere előadást tartott az új osztrák rendi alkotmányról

Bécs, szeptember 27. Ender dr., az alkotmányreformtárcájának minisztere érdekes előadást tartott Bludenzben az új rendi állammól. Ezt az új államot nem azokból a rendekből építik fel, amelyek a régebbi időkben szerepeltek, hanem az egyes hivatási ágak képviselőiből. Az új rendi tanácsban nem lesznek többé politikai pártok és nem lesz ellentét munkások és munkaadók kö-

zött. A törvényhozó testület összetétele az igazi demokrácia győzelme lesz. A rendi tanács mellett a politikai törvényjavaslatok tárgyalására nemzeti tanács is lesz, ennek tagjait azonban egészen új választási rendszer alapján választják a hárszabályai is egészen mások lesznek, mint voltak a régi parlamentben.

SZFAT AMENU

Héber nyelv tanulására alkalmas nyelvkönyv. Korlátolt mennyiségben kapható román és magyar fordítással is

az UJ KELET könyvosztályában

Ára 140 lej

Szállítjuk utánvétellel vagy az összeg és portóköltség (10 lej) előzetes beküldése mellett.

Az

Szinaja, szeptember 28-án autók... men Sylva allén... lottorral köti... Tul a zajosan... melynek nevé... sűrű fenyesben... szágából lépne... szűrséggel torn... tornyai. Pavillon... sorok. A kastély... márvány terras... kutak széles má... tett, barlangszer...

A háttérben a... se egészíti ki ez... szerű képet. A német renes... kastélyt, amely... szik és ciradás... szinte belehasít... szívet egyesíti a... gel.

L-só Hohenzoll... zsebet Wied her... költői lélek, akik... me után a nem... ves derüt osztó... hosszú sétákat t... kom a prahavá... riban nem volt...

Az ifju uralko... sel tette meg a... ket, tudatában a... költségvetése bíz... kíván. A kastély... építészeti tanár... olyan nagyarány... nyelt, hogy a ki... totta a terv átd... gyalt Doderrel... fesszor nem volt... veit módosítani... ennek asszisztens... gozta ki.

A terv így is... zá kellett számít... tat, amelynek Sz... zetiök. Hiszen a... díták garázdálko... csak erős fedezé... mag minden egy... ját.

A kastélyt, 188... nyves innepségek... vése olvasható... Alexandri, a hal... ezen alkalomra... „En Károly... Építettük eg... Harcos idők... Békés időkbe...

Amint az emb... központi hall eg... amely ezernyi ér... lón. Az ablak-fes... költőlektü Carme... venitük meg. A f... a bibliai jelene... hat hónapos szak... alkotás, 14 far... henzollern kasté... nyozott balkonok... hatalmas kristály... Bernbrand, Rube... lo, Tintoretto Ti... Poussin képei dí... Véletlen szeres... van végigjárni a... pompás terméit... ter a művészet... viseli magán... zető diszlepeső... oszlopok között... talmas és király...

Az össz

tank

LEPA

Minden vevő a... jegyet és tovább... betétkönyvet k...

Az ötvenéves Peles-kastély

Szinaja, szeptember 27. Hullámszik a tömeg az autóktól fényesre csiszolt Carmen Sylva allén, amely a szinajai kolostorral köti össze a Peles kastélyt. Tul a zajosan rohanó Peles patokon, a melynek nevét viseli a kastély, fenn a sűrű fenyvesben, mintha a mesék országából lépne ki. Fantasztikus mese-szerűséggel törnek az ég felé karesu tornyai. Pavillonok, balkonok, oszlop-sorok. A kastély előtt széles imponáló márvány terraszok, sok virággy szökőkútak széles márvány lépcsőkkel, elrejtett, barlangszerű mélyedések.

A háttérben a havas sötétzöld fenyve se egészíti ki ezt a nagyszerű és mese-szerű képet.

A német reneszánsz stílus uralja a kastélyt, amely nehéz kőalakokból nyug-szik és cirádás, karesu tornyoskáival szinte belehasít a magasba. A masz-szivót egyesíti a derűs könnyedség-gel.

I-só Hohenzoller Károly király és Er-zsébét Wied hercegnő a felesége, két költői lélek, akik a nyugati élet kényel-me után a nem egészen modern és ke-més derűt osztó Bukarestbe kerülvén hosszú sétákat tettek 8 fogatu kocsijuk-on a prahovavölgyi hegyekben. Akko-riban nem volt még vasut ezeken a tá-jakon.

A szinajai kolostor meglátogatása al-kalmával, 1866-ban, az ifju királyi párt megragadta a táj csodálatos szépsége, a mély esőnd és nyugalom, amely el-ömlött a vidéken, a természet eme föl-séges panorámája, amely a svájci he-gyek legszebb képeit idézi. Több napon keresztül maradtak vendégségben a szerény lakban, puliszkát, pisztrángot fogyasztottak és hosszú sétákat tettek a fenyvesek között. I-só Károly, akit sokszor elkedvetlenítettek Bukarest po-litikai kampányai és a primitív fővá-rost még primitívebb szokásai, valóság-gal ujjá született ezekben a napokban és elragadtatással teli leveleket küldött új élményeiről atyjának.

A következő években ismét ellátoga-tott a királyi pár Szinajába ahol tovább-ra is a barátok vendégei voltak, míg egy szép napon az ifju uralkodó elhatá-rozta, hogy a havasok között királyi lakot építtet a dinasztjának, amely an-nak fészke maradjon. A királynővel, akit már akkor is legendák öveztek s aki a nép valósággal rajongott, kike-resték a fenyvesek között a helyet ahol a pénzügyi nehézségek következtében csak évek múltán tették le a Peles kas-tély alapkövét.

A Peles-kastély története

Az ifju uralkodó nagy körültekintés-sel tette meg a szükséges intézkedése-ket, tudatában annak, hogy az ország költészetére bizonyos megszorításokat kíván. A kastély terveit Doderer bécsi építészeti tanár dolgozta ki ez azonban olyan nagyarányú investációt igényelt, hogy a király szükségesnek tar-totta a terv átdolgozását. Ismét tár-gyalt Dodererrel, de a esőkönnyös pro-fesszor nem volt hajlandó eredeti ter-veit módosítani és így a kastély tervét ennek asszisztense, Schultz építész dol-gozta ki.

A terv így is gigantikus volt és hoz-zá kellett számítani az utakat és vasu-tat, amelynek Szinajáig kell majd ve-zetniük. Hiszen a havasok között ban-diták garázdálkodtak és a királyi pár csak erős fedezet mellett közelíthette meg minden egyes alkalommal Szina-ját.

A kastélyt, 1887-ben avatták fel fé-nyes ünnepek közepette. Bronzba véste olvasható a főbejárati falán V. Alexandri, a halhatatlan román lírikus ezen alkalomra írt emlékeverse.

„En Károly és az én Népem építettük egy szent hitben Harcos időkben a királyságom Békés időkben szép kastélyom.”

Amint az ember belép elkáprázik. A központi hall egyetlen művészi alkotás, amely ezernyi értéket képvisel külön-külön. Az ablak-festmények, vitrázsok a költőlelkű Carmen Sylva legendáit ele-venítik meg. A faburkolat kétezer faszob-ra bibliai jeleneteket idéz. 140 művész hat hónapos szakadatlan munkája ez az alkotás. 14 fazonok mutatja a Ho-henzollern kastélyok miniatűrjeit. Ara-nyozott balkonok nyulnak ki az emeletről hatalmas kristály csillárok, gobelinek. Bernbrand, Rubens, Van Dyck, Donatello, Tintoretto Tizian, Prud'hon, David, Poussin képei díszítik a falakat.

Véletlen szerenese folytán alkalmunk van végigjárni a kastély káprázatosan pompás termeit. Minden négyzetcentimé-ter a művészet és magas ízlés bélyegét viseli magán... A központi hallba ve-zető díszlépcső dusan faragott márvány oszlopok között vezet föl a ha-talmas és királyian díszes csarnokba a

Az összes iskolák tankönyvei LEPAGE-nál Kvár

Minden vevő ajándékot, ingyen sors-jegyet és további ajándékokra jogosító betétkönyvet kap. Menjen és kérje!

lót. Athaladunk a biliárdtermen, majd a játéktérbe érkezünk...

A nagy díszlépcsőn fel az emeletre, az északi folyosón végig haladunk. A falakon Raffaele del Colle, Zurbaran Fran-cescu, Savini, Canaletto von Schorr, Lu-catelli, Tizian, Dolci Agnese Van Dyck Albert Cuyp, Carbone és más mesterek képei. A nyugati, a déli és a keleti folyosó külön-külön egy-egy képtár.

A márvány termen át jutunk el a kis zene terembe, amelyben még rövidnad-rágosan játszott Carmen Sylvanak az ak-kor már csodagyermek számba ment Enesen. Itt minden egyszerű és barátságos.

Ime Carmen Sylva kellemesen hangu-latos dolgozó szobája. Angolos stílus jel-lenzi és egyszerűség közvetlen közelében a királyi pár hálószobái. Az ágy, amely-ben örök nyugalomra hunyta le szemét I. Károly. A szomszédban reggeliző szo-ba, pompájával káprázlat.

A széles ablakok rányilnak a Bucsecs

NARCISS BLEU
A LEGKEDVELETTÉB
PARISI KÖLNIVIZ
Mury
CSOKALLO
AJKPIROSITO.
VALASSZAN E KIVÉLŐ
GYÁRTMÁNYOKAT - NE TEVESSEZ
MÁS GYÁRTMÁNYOKAT
ROMENIAI VEZÉRKÉPVISELET-N-H BALHAZAR-BUKAREST-SEL ARI

fenyveseire. A havas mély esőndjét föl-
veri 50 év után az ünneplők lármája.
Két nemes és a szépséget imádó fölség
lelke lengi át a termeket. Mintha a nagy
zaj, a rezesbandák hangos zenéje idege-
nül hatna e falak között, I. Károly és
a legendák után vágyakozó Carmen Syl-
va szerették a esőndet. Ezért választották
Szinaját lakóhelyül, ahol 1880-ban még
csak a fenyvesek suttogtak. Több, mint
50 év telt el és azóta sok minden meg-
változott Szinaján.
Hátszegi Ernő

A német hősi halottak zsidó özvegyei megtarthatják állásukat

Módosították az árja paragrafust

Berlin, szeptember 28. A birodalmi kormány újabb rendelettel ismét módo-sította az állami tisztviselői hivatásról szóló törvényt és annak különösen az árja-paragrafusra vonatkozó végrehaj-tási utasításait. Magát az árja-paragra-fust annyiban enyhítte az új rendelet, hogy nem csupán azokat a nemárja származású állami tisztviselőket türi meg hivatalukban, akiknek felmenő vagy lemenő ágban valamely családtag-juk esett a világháborúban, hanem azokat a tisztviselőket is, akik nem árják ugyan, de férjük hősi halált halt. Az is újítás a rendeletben, hogy az állami tisztviselők kénysszerelbocsátásá-ról ezentul nem a legfőbb tartományi

hatóság, hanem a birodalmi helytartó dönt. A kénysszerelbocsátások és nyug-díjazások határidejét pedig ez év szept-ember 30-áról a jövő évi március 31-re tolták ki.

A poroszországi igazságügyi szolgá-lat terén a mai nappal a kénysszerelbo-csátások és nyugdíjazások egész soro-zata ment végre.

A birodalmi helytartó megvonta a közigazgatási gyakorlat jogát 36 ügyvéd-től, 14 ügyvédtől töröltetett az ügyvédi lajstromból és az igazságügyminiszteri um több magasrangú hivatalnokát, köz-tük osztályvezetőt miniszteri tanácsoso-kat is kénysszerenyugdíjba küldött.

Göbbels éles támadó beszédre készül Genfben Franciaország ellen

Cáfolják azt, hogy amerikai-angol-francia egységfront alakult Németország ellen

Genf, szeptember 27. Olasz részről han-goztatják, hogy a leszerelési tanácsko-zások előkészítésén az olasz államtitkárok külön olasz indítványokkal és javasla-tokkal fáradoznak és pedig kimondottan közvetítői minőségben. Olaszország célja a legradikálisabb leszerelés, de a kor-mány tudatában van annak, hogy ezt csak fokozatosan lehet elérni. Hozzájár-u lást adtak a fegyverkezések nemzetközi ellenőrzéséhez is, ha akként lesz végre-hajtható, hogy egyetlen nemzet se érez-zet hátrébe szorítottatását. Az ellenőrzés nem lehet egyoldalú olasz felfogás szer-int sem és csak akkor veheti kezdetét, ha egyenjogositották az államokat.

Genf, szeptember 27. Motta svájci szö-vevényi tanácsos érintkezést keresett Neurath német birodalmi külügyminisz-terrel és Goebbelsel. Hir szerint tár-gyalt velük a két országot közösen érde-kelő problémák közül a német-svájci határ incidensek kérdéséről is, amelyeket ma a svájci nemzeti tanács ülésén is szóvá-tettek s a határkantonok, Aargau, Schaff-hausen és Bazel képviselői energikusan követelték a védelmet az incidensek újabb megismétlődése ellen.

Párizs, szeptember 27. A Matin szer-int Goebbels éles támadó beszédre ké-sül Genfben Franciaország ellen, amely esetben meg fogja kapni a választ fran-cia részről.

Genfi jelentés szerint sir John Simon azon fáradozik, hogy a delegátusok a népszövetségi plénum előtt ne tegyék szó-vá a leszerelési konferenciával kapcsola-tos helyzetet, tekintettel arra, hogy a leszereléssel ugys külön konferencia foglalkozik és mivel a hatalmak között még tárgyalások vannak folyamatban.

Genf szeptember 27. A politikai fő-bizottság mára kitűzött ülését a szöno-kok elégtelen száma miatt szerdára kel-lett halasztani. A kényes politikai hely-zetben a kis országok delegátusai közül senki sem volt hajlandó arra, hogy előbb tegyen nyilatkozatot a népszövetségi évi jelentés vitájában, mint a hatalmak de-legátusai. A mai nap magánmegbeszé-

lésekkel telt el.

Genf, szeptember 27. Amerikai és an-gol részről hangoztatják, hogy a leszer-elesi kérdésben nem jött létre Német-országgal szemben semminő amerikai-angol-francia egységfront.

A lapok értesülései szerint a németek a leszerelési kérdésben egyelőre várako-zó álláspontra helyezkednek. Bevárják a hatalmak leszerelési javaslatait s mind-össze csak annyit hangoztatnak, hogy olyan nemzetközi ellenőrzés a fegyverke-zések terén, amely gyakorlatilag kizáró-lag Németország ellen irányulna, Német-ország számára mindig is elfogadhatatlan lesz.

Genf, szeptember 27. Megerősítik azt a hirt, hogy bizonyos előfeltételek mel-lett a franciák hozzájárulását adták ahhoz, hogy a leszerelési egyezményt a konferencia októberben kezdődő ülészá-kán már kidolgozzák, annak ellenére, hogy a rendelkezések csak négyévi próba idő után fognak életbe lépni.

Uj életkedvet kap, ha szabad idejét jó könyvek olvasásával tölti el. Rendelje meg öt könyvből álló szépirodalmi sorozatunkat, melynek ára csak 88 lej, és magában foglalja: Karinthy Frigyes: Gyilkosok, Schnitzler: Beata asszony meg a fia, Pierre Loti: Izlandi halászk, Kaffka Margit: Csendes válságok és Darudet: Jack e. világhírű művét. Szállítja az Uj Kelet könyvosztálya az összeg és portóköltés előzetes beküldése mellett.

„SIGI” Rezervatív megbízható, kapható gyógyszerárban és drogueriarban.

Lubbe állhatatosan kitart amellett, hogy ő gyújtotta fel a Reichstag palotáját!

Torgler képviselő erélyesen tagadja a gyújtogatás vádját

Leipzig, szeptember 27. A Reichstag felgyújtása perében eddig a vádlottak személyi vonatkozású ügyeiről volt szó, főképp arról, hogy milyen világnézetet vallanak és politikailag milyen volt a beállítottságuk.

Nagy hatást tett Torgler, volt kommunista képviselő kihallgatása. A kommunista vezér, akit Németországban politikai ellenfelei is tisztelték, a következőket vallotta:

— Mielőtt ebben a perben megtenném megállapításomat, közlöm, hogy teljesen ártatlannak érzem magamat. A Reichstag gyújtogatásának tényét hitvány, bünhős cselekedetnek tartom, amihez nekem abszolút semmi közöm nincs. Ártatlanságom tudatában, és afölött való felháborodásomban, hogy engem és pártomat kapcsolatba hozták a gyújtogatással, nyomban a gyújtogatás elkövetése után önként jelentkeztem a rendőrigaz-

gatóságon, ahol tiltakoztam az ellen, hogy engem és pártomat gyanúsítsanak meg ilyen hitványossággal.

Semmi közöm a gyújtogatáshoz!

Elnök: Amit ön most mond, az már a cselekedetre vonatkozik. Most azonban az ön személyére vonatkozó megállapításokat akarjuk tisztázni.

Torgler: Elnök ur, hét hónapon át teljesen ártatlanul ültem fogságban és most meg kell ragadjom az alkalmat, hogy a nyilvánosság előtt és a világnak megmondjam, hogy semmi közöm nincsen a gyújtogatáshoz. Hét hónapon át vizsgálati fogságban ültem és öt hónapon keresztül éjjel és nappal láncokba verve, kibírtam mindezt, mert tudtam, hogy ártatlan vagyok, mert tudtam, nekem mint pártom becsületének hívének minden erőmet és lelkesedésemet össze kell fognom, hogy segítségére legyek még e per révén is Németország dolgozóinak.

Torgler képviselő pályafutása

Az elnök újabb figyelmeztetésére, hogy inkább önmagáról beszéljen, Torgler elmondotta, hogy egy német város gazdagjári munkásának fia. Fiatal korában egyetlen ambíciója az volt, hogy néptanító lehessen, szülei azonban olyan szegények voltak, hogy nem tudták taníttatni. Tizenkét éves korában odaadták egy ruhaüzletbe tanoncnak, csak azért, hogy ne kelljen otthon szülőkölnie. 1914 decemberében ő is bevonult és öt hónapon át Oroszlengyelországban szolgált. Később a nyugati határokon meg is sebesült és megkapta a vaskeresztet. A forradalom kitörésekor Neurupinban mint munkás és a katonatanács elnöke működött, 1924-ben pedig beválasztották a Reichstagba képviselőnek.

Torgler ezután politikájáról beszélt és többek között ezeket mondotta:

— Hangsúlyoznom kell, hogy a szocializmusért való küzdelem életem tartalma és értelme lett. Semmi más azon kívül nem érdekelt, saját anyagi egzisztenciám sem. Tizennyolc éves voltam, amikor beléptem a szocialdemokrata pártba, 1919-ben beléptem, hogy ez a párt nem teljesíti a tömegekkel szemben való kötelességét, és így beléptem a független szocialisták pártjába, amelynek tagja voltam mindaddig, amíg meg nem alakították a kommunista pártot. 1920-ban alapították meg a kommunista pártot Németországban, amelynek a politikáját helyeseltem, tehát beléptem. 1929-ben elnöke lettem a kommunista Reichstag-frakciónak, azonban a párt központi bizottságának soha nem voltam a tagja. 1930-ban kiadója voltam a „Der rote Wähler” című választási propaganda újságnak, ezenkívül semmiféle könyvet, vagy újságot nem adtam ki.

„Ne komplikáljuk a dolgokat!”

Párisius törvényszéki igazgató erre felolvass egy cikket, amelyet 1933. febru-

A modern kézimunka

legértékesebb disze minden lakásnak!!!

A legújabb külföldi modellek szerint készített kézimunkák, képek meglepő olcsó áron kaphatók

FISCH BÜSKE

kézimunkaszalonjában
Cluj, Str. Barjitu (Malom u.)
16. szám.

tót. Vádolt emlékszik arra, hogy az egyik kereskedő megkérdezte tőle, nem-e holland ember? Mire ő azt válaszolta, hogy rajnavidéki. Elmondja továbbá, hogy nagyon habozott, vajjon felgyújtassa-e a palotát, vagy pedig inkább egy népjóléti barakkot. Meg is próbálta a barakk felgyújtását, ami azonban nem sikerült, mert a deszkák át voltak ázva a hótól. A szengyujtónak megmaradt részét tehát felhajtotta a barakk tetéjére. Egy második gyújtogatási kísérlet a berlini városházán történt. Itt a tetőre mászott és ott helyezte el az égő szénesomagt.

Elnök: Miért nem ütött be egy ablakot és mászott volna fel a tetőre. Sokkal egyszerűbben csinálhatta volna?

Van der Lubbe: Az ablakbetörés nagy zajjal jár és én azt el akartam kerülni. Az elnök ezután megkérdi, hogy innen ment-e el a királyi kastélyhoz. Vádlott elmondja, hogy póznákon felmászott a kastélyra és így jutott a háztetőre. Végre ment a tetőre és bemászott a folyosóra. Itt is szengyujtót dobott be az egyik ablakon és felgyújtotta az egyik ablakkeretet.

Lubbe egész magatartása egy zavart, dobt ember benyomását kelti.

Kedden kezdi meg közölni az Uj Kelet Ligeti Sándor regényét „A bűvös erszény”

Az Uj Kelet keddi számában megkezdjük egy folytatódó regény közlését, amely egy megírásánál, mint tartalmánál fogva az utóbbi évek irodalmi termésének egyik legfigyelemreméltóbb és legérdekesebb alkotása. A regény íróját, dr. Ligeti Sándort, ismeri már az olvasó az Uj Kelet hasábjairól. Dr. Ligeti eddig főként szociológiai és közgazdasági tanulmányaival vonta magára a figyelmet. A „Társadalmi gazdasági dinamika” és „Az erkölcs keletkezése és fejlődése” című tudományos könyvei az európai kritika osztatlan elismerésével találkoztak.

Ligeti Sándor ez alkalommal szép-irodalmi munkával lép az olvasóközönség elé és írói tehetségének új oldaláról mutatkozik be. Regényének címe, amelyet az Uj Kelet folytatódóan fog közölni: **A bűvös erszény**. Ebben a regényben a szerző egy csodálatos történet keretében mutat rá a mai társadalmi és gazdasági élet ferdeségeire és igazságtalanságaira és a mese szárnyain elviszi az ol-

vasót napjaink nehéz problémáinak megoldásához is. Egy csodaszzerű esemény a történet kiindulópontja, de a végén kiderül, hogy a csoda csak szimbólum, mert az emberi józanság és belátás csoda nélkül is kiküszöbölheti a társadalmi és gazdasági rend mai bajait és igazságtalanságait. Ligeti regénye meglepő művészi eszközökkel érzékelteti meg a pénz problémáját is. Amint látható, Ligeti Sándor mint szerző sem tagadja meg önmagát és ebben a regényben is előtérbe lép a közgazdasági problémák gyökeréig hatoló tudós és gondolkodó.

„A bűvös erszény” nemcsak szórakozás, de üdülés is lesz minden olvasó számára. Egy jobb jövő üzenetét hozza ez a regény és megmutatja, milyen botorosan, vakon és tehetetlenül állunk társadalmunk nagy betegségei előtt, pedig milyen könnyen és milyen egyszerűen lehetne megtalálni a gyógyítás módjait. Csak egy kis emberi jószág, igazságérzet és becsületesség kellene hozzá.

Az anyakönyvvezetőnél, esküvője közben füleltek le egy nemzetközi rablóvezért

Cetatea-Alba, szeptember 27. Szokatlanul nagyszámu ifjupár akart esküdni a cetatea-albai anyakönyvvezető előtt. Zsufolásig megtöltötték az előszobát. Átlag negyedóránként újabb pár lép ki az ajtón hogy helyet adjon a következő boldog mátkapárnak. Eppen egy mosolygóarcu pár lép ki Magas, elegáns fiatalember, karján vezeti feltünően csinos fiatal feleségét. Nagyszámu gratulálók veszik körül őket. Hol a férj fűnek, hol a nőnek rázzák meg a kezét jókívánások kíséretében. E pillanatban egyenruhás rendőrtiszt lép az ifjú férjhez és félrehívja a gratulálók gyűrűjét. Sugva adja tudtára, hogy a rendőrség több betörésért körözi.

Az újdonsült férj először felháborodva tiltakozik, fenyegetőzik, csak akkor hagy alább a fenyegetés, amikor a rendőrtiszt néhány betörést sorol fel, melyet az utóbbi napokban követett el. Az ifjú férj egy ezer lejes bankjegyet vett ki tárcájából és átakarta nyujtani a rendőrtisztnek, aki sértődötten toltja el a bankjegyet tartó kezét. Kijelentette, hogy csak a legutóbb elkövetett ékszerrelablás zsákmányával elégszik meg.

A dalia beugrott a csapdába. Hajlandó volt átadni az ékszereket, ha a rendőrtiszt követi a lakására. Zavartan mentette ki magát meglepett felesége előtt. Halaszthatatlan fontos ügyre hivatkozva, otthagya a fiatal asszonyt és eltávoztak. Elvezette a rendőrtisztet a bérleti lakására, melyet tudtánkívül egy rendőrségi ember anyjánál bérelt. Egy dobozból különböző ékszert szedett ki és átnyujtotta a rendőrtisztnek. Az ékszerek közül hiányzott egy értékes briliáns kolliér. Eleinte tagadta, hogy nála volna az ékszer, majd mikor a rendőrtiszt feljelentéssel fenyegetőzött elvezette egy szomszédos park bokrához, ahonnan előkerült az elrejtett kolliér. Műután az összes ékszereket átadta, legnagyobb megdöbbenésére a rendőrtiszt felszólította, hogy kövesse a rendőrségre ahol aztán kiderült, hogy az utóbbi idők legjobb rablással gyar-

rusított betörő nem más, mint Trofin Dohot európaszerte körözött hírhedt rabló.

„A szerelem áldozata lettem” — monotta szomorúan. Ne higgyék, hogy a rablónak nincs szíve. Nem régen jöttem Beszarabiába. Azelőtt a nyugati metro polisokban „operáltam”. Megszerettem ezt a tizenhétéves, ártatlan leányt. Egyet azonban büszkén vallok be, mondtam felszegett fejfel: Embervér nem tapad a kezemhez. Valahogy csak leültem ezt a néhány hónapot, aztán elvisszem a feleségemet messzire.

A fiatalasszony hiába várta haza a líás férjét. Nem tudja elképzelni, hogy miért tartják a rendőrségen. Ő úgy tudja, hogy most érkezett Párisból üzleti ügyek lebonyolítása végett. A mézeshegyeket csikos ruhában fogja eltölteni az elegáns rablólovag.

TURISZTIKA

A Haggibbor Turisztikai Szakosztálya október elsején, vasárnap gyalog kirándulást rendez Gorbóvölgye—EKE forrás — Kismagura — Árpádsücs—bükki menedékház utiránnyal. Indulás reggel 8 órakor a klubtól.

— Emésztési gyengeség, vérszegénység, lesoványodás, sápadtság, mirigybetegségek, bőrküütesek, kelések, furunkulusok esetében a természetes „Ferenc József” keserűvíz szabályozza a belek annyira fontos működését.

Megelevenedik szemei előtt az ismeretlen Ázsia csodálatos szépsége, ha Johann 4000 kilométer c. művét olvassa, mely keresztül vezet az ismeretlen Ázsián, a szerző eredeti felvételeivel, díszkötésben, ára csak 25 lej. Szállítja az Uj Kelet könyvostálya az összeg és portóköltség előzetes beklüldése mellett.

Az állam kiábrándul az Autonóm Pénztárakból

A Caps csekély jövedelmet biztosít a kincstárnak. A Monitorul Oficial nyomdája kilencvenmillió lej bevételből csak hárommillió lejt adott az államnak ez év első felében

Bucaresti-Bukarest, szeptember 27. Madgearu pénzügyminiszter állandóan adóbehajtást sürgető rendeleteket küld a pénzügyigazgatóságoknak s a tisztviselőket erőlyesen fenyegeti meg, ha nem bírnak 90 százalékos adóbehajtási eredményt elérni. A pénzügyminiszter nyilván megelégedik arról, hogy Románia ipara, kereskedelme, vállalkozása súlyos sérelmeket szenved, amelyek miatt a kereseti lehetőség az előző évekével szemben a felére csökkent. Sajnos, az állam súlyos konkurenciát tapasztalt a legtöbb iparágban. Tudvalevően a fatermést és fatermeskedelmet a CAPS (Állami Erdőpénztár) válságba sodorta és a legrégebb, legszilárdabb vállalatok nagyrésze kénytelen felszámolni, vagy üzemeit a CAPS-nak eladni. Ezenkívül a nyomdaiipar is az állami üzemek fejlesztették vissza, mert a Monitorul Oficial (Hivatalos Lap) nyomdája kivette a magánkézek kezéből a közintézmények, a városok, a vármegyék, az államvasut, az állami hivatalok nyomtatványellátását és legutóbbi évi mérlegében százmillió lej hasznos mutatót ki. A százmillió lej hasznos mellett éppúgy nem vesz részt a közterhek viselésében, mint a többi autonóm pénztárak. Miből fizessék hát az adót a tönkrement magánkézek?

Bukarestben most került nyilvánosságra az állami autonóm pénztáraknak és jövedéki intézményeknek a folyó év első felében elért üzleti eredményéről szóló kimutatás, amely nagy figyelmet érdemel, mert csupán a CAM, a bányaadók és a revedencák igazgatósága szolgáltatja be az államnak az előirányzott jövedelmet. A CAM-nak 1933-34. évi költségvetés-előirányzata szerint az egész évben hárommilliárd 914 millió lejt kellene az állampénztárba befizetnie, ezzel szemben ez év első felében 2515 millió lejt bevételre volt képes. Ez a bevételből 2354 millió lejt szolgáltatott be, tehát több mint 200 millió lejt fordított az adminisztrációra. A kikötők autonóm igazgatóságának bevétele 277 millió lejt volt, amiből csak 160 millió lejt fizetett be az államnak revedencaképpen, tehát jövedelmének 60 százaléka jutott a kincstárnak. A halászat intezmény előirányzata 512 millió lejt, de bevétele csak 37 millió lejt, amiből csupán 9 és félmillió lejt fizetett be az államnak.

A CAPS bevételei a múlt évvel szemben állandóan növekedtek, ennek dacára a befizetések oly csekélyek, hogy azok az államkincstár szempontjából alig számíthatnak. Ez év első felében a CAPS-nak 220,5 millió lejt bevételre volt képes, amiből csak 78 millió lejt fizetett be az államnak. A kincstár tehát számláiban teljesen csődöt mondott. A parlament bizottság, amelyet az állam jövedelmeinek ellenőrzésére küldtek ki, elsősorban a CAPS üzletvitelét vette revízió alá, annak megállapítása végett, mi az oka annak, hogy az állam szempontjából ennyire kedvezőtlen üzleti eredményt mutat fel a CAPS? Ezért igazán nem érdemes feláldozni a sok adót fizető nagy magánvállalatokat!

A Monitorul Oficialnak az év első felében, saját kimutatása szerint, 89,8 millió lejt volt a bevétele, amelyből az állam csak 3,1 millió lejt szolgáltatott be. Az állami költségvetés szerint a Monitorul Oficialtól 1933-34-ben 25 millió lejt bevétel vár az országnak, ezzel szemben az első három hónapban csu-

pán egymillió lejt fizettek be, azaz félmillió lejt csupán három százalékat élvezi a kincstár. A legjövedelmezőbb autonóm intéz-

SZÍNHÁZ-FILM MŰVÉSZET

ROYAL-MOZGÓ MŰSORA

Ma, csütörtökön 3, 5, 7 és 9 órákor: Volt egyszer egy muzsikás... A legszellemesebb zenés vígjáték világsláger. Szereplői: Szöke Szakáll, Veres Ernő, Ralph A. Roberts, Victor de Kowa, Maria Sörensen. A slágerek, köztük a világhírű „En war einmal ein Musikus“t, a híres román rádióénekes, Jean Moscopol éneki román nyelven.

SELECT-MOZGÓ MŰSORA

Csütörtök 3, 5, 7 és 9 órákor: Péntek 3, 5, 7 és 9 órákor: Szombat 3, 5, 7 és 9 órákor: Vasárnap 3, 5, 7 és 9 órákor: Vöröshaju asszony. Különleges film, főszerepekben: Jean Harlow, Leila Hyams, Lewis Stone.

AZ OPERA MŰSORA

Szerdától: Az üldöz. Főszerepekben: Eggerth Márta, Hans Albers, Gerda Maurus. Rendezte: R. Eichberg.

URANIA-MOZGÓ MŰSORA

Csütörtök 3, 5, 7 és 9 órákor: Péntek 3, 5, 7 és 9 órákor: Szombat 3, 5, 7 és 9 órákor: Vasárnap 3, 5, 7 és 9 órákor: Embervásár. Izgalmas film egy boxbajnok életéből, főszerepekben: Wallace Berry, Karen Morlay, Ricardo Cortez.

RÁDIÓ MŰSOR

Csütörtök, szeptember 28.

Bukarest: 18. Beszélőújság, 18.15. Zenekari hangv. 19. Rádióegyetem. 19.20. Könnyűlemez. 19.40. Előadás. 20. Dal-

mények közé tartozik a petróleumvezeték igazgatósága, amelytől az állam erre az évre 126 és félmillió lejt bevételt várt. Ezzel szemben az első félévben 136 millió lejt bevételből 91 és félmillió lejt fizettek be az államnak. A posta és vasút három és félmillió lejt bevételéből 2,775 milliárd lejt szolgáltatott be az államkincstárnak.

A fenti adatok alapján kell dönteni az államnak afölött, hogy magánvállalkozók kezébe adja-e az autonóm intézményeket, amelyek nem váltották be a hozzájuk fűzött várakozást.

est. 20.20. Szimf. hangv. Grieg, Mozart művei. 21. Előadás. 21.15. Rádiózenekar. 21.45. Beszélőújság.

Budapest: 6.45. Torna. Utána gramofonlemez. 9.45. Hírek. 10. Felolvasás. Közben gramofon. 12.05. Enekkvartett. 12.30. Hírek. 1.15. Pontos időjelzés. Időjárás. 1.30. Zenekari hangv. 2.45. Hírek. 4. „Leányélet régen és most“ című előadás. 5. Földművelésügyi minisztérium előadása. 5.30. Weyand Tibor dalokat énekel. 6. Angol nyelvoktatás. 6.30. „Séta a néger fővárosban“. 7.20. Négykezes zongora darabok. Mozart, Schubert, Debussy, Dohányi műveiből. 8. Külgügyi nyegedóra. 8.20. Lotz Károly centenariuma. 8.50. Cigányzene. 10. Pontos időjelzés. Időjárás. 10.16. Az operaház tagjából alakult zenekari hangv. 11. Franciányelvű előadás.

Bécs: 16. Mendelshon lemez. 21.35. Bécsi színpompák, Kolisch Hans csello. Jasa Heifetz hegedű. Stejermann Ede zongora. Brahms: IV. szimfonia. 22.55. Tánccsillagok.

Berlin: 16.30. Mozart: Trio. Lipcse: 20. Hangjáték.

München: 21. Szórakoztató zene. Varsó: 17.55. Gramafon. 18.55. Zongora hangv. 20. Zenekar szopránokkal. Milánó: 19.40. Gramafon.

Róma: 20.15. Gramafon 20.45. Opera. Kassa: 18.10. Katonazene. Ostrava: 17.45. Gramafon. Prága: 20. Szimf. hangv.

Belgrád: 20. Gramafon. 20.30. Lengyel zeneszerzők művei. 22. Hangjáték. Svájci Aleman Adó: 19.10. Ariák és dalok. 20.15. Kamarazene. Svájci Romand Adó: Jazz művek. 20.35. Könnyűzene.

Péntek, szeptember 29.

Bukarest: 18. Hírek. 1.15: Zenekari hangv. 19. Rádióegyetem. 19.20: Előadás. 19.40: Puccini: Bohémélet. Születésnap hírek, utána vendéglői zene.

Budapest: 6.45: Torna. Utána gramofon. 9.45: Hírek. 10: Felolvasás. Közben gramofon. Tauber Richard lemez. 12.05: Zongorahangv. 12.30: Hírek. 1.15: Pontos időjelzés, időjárás. 1.30: Szalonzenekar. 2.45: Hírek. 3.30: Diákéletről. 7.15: Apró móka. 8: Rossini: Szevillai borbély c. operája. 8.45: Pontos időjelzés, időjárás. 9: Jazz. 10.16: Kamarazene. 11.15: Cigányzene.

LEGYEK AZ EMBER SZEME ELŐTT

A hűgsavval telített vér **megsűrűsödik**, aminek elkerülhetetlen következménye az **érelmeszesedés**. Ezen betegség első jelei: **fejfájás, fülzúgás, szédülés, elfulladás, étkezés utáni ellanyhulás, átmatlanság**. Később: **vértolulás, angina pectoris, szélhűdés, bénulás**. Ezen betegségeket megelőzendő, vérünket feltétlenül URODONAL-lal kell tisztítanunk. Ez **megtisztítja** az ereket és **megkönnyíti** a szív működését.

„En az URODONAL-t tartom a legtökéletesebb gyógyszernek a helytelen anyagcsere, az **érelmeszesedés** és általában minden **köszvényes bántalom** ellen, mert hatása elmaradhatatlan.“

DR. SAMPIETRO GALLIGO
a Saragossai Orvosi Akadémia tagja.

Kapható **gyógyszertárakban és drogériákban.**

Bécs. 2030: Rádiózenekar. 22.25: Tánccsillagok.

Berlin. 22: Tánccsillagok.

Breslau. 21.10: Népszerű hangv.

Heilsberg. 21.10: Zenekari hangv.

Lipcse. 20: Gluck zenei szomorujáték.

Stuttgart. 20: Lortzing: A fegyverkovács c. operája.

Varsó. 20: Szimf. hangv.

Milánó. 19.40: Gramofon.

Róma. 20.30: Bellini: Az alvajáró c. operája.

Prága. 21.30: Händel szonáták.

Svájci Romand Adó. 21.30: Zenekari hangv.

Svájci Aleman Adó. 21.10: Altdalok.

Stockholm. 22.15: Hangverseny.

APRÓ HIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szó 2 lej, vastagabb betűvel 4 lej. Legkisebb apró hirdetés 20 lej. Álláskeresőknek 30 százalékos kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jelíges levelet csak úgy továbbítunk, ha portobélyeg mellékelve van.

Elemisták korrepetálását és német nyelvtanítást vállal fiatal urileány előnyös feltételek mellett. „Biztos eredmény“ jelígre.

Egy szép gyermekágy madráccal együtt eladó. C. Victoriei No. 16.

Kereskedelműt végzett fiatalember állást keres. Perfekt román, német, magyar. Cim a kiadóban.

Elsőrangú elárúsítónők felvételtnek Fischer S. A. Úvegudvar, Cluj.

Kiadó 2 szép udvari szoba, parkettes. I-ső emeleten. Fischer, Regele Ferdinánd 6.

Tűzifa megrendelési irodánkat megnyitottuk Cal, Victoriei 7. alatt. I. búkkahasábfa öle 750-800. Calcit. Telefon: 11-06.

Veszek „Nagyszabesi Takarékpénztár“ betétkönyvet. „Készpénz“ jelígre a kiadóba.

Csillárd és modern csobutort készít Grünwald Jacob fémpipari üzeme. Cluj, C. Decebal (v. Rudolf u.) 23.

Házasság céljából 28 éves önálló úrral rendelkező zsidó fiatalember ismeretséget keres komoly urileánynak, kinek 80,000 lej hozománya van. „Komoly“ jelígre a kiadóba.

Teljes ellátást kaphat Szébenben uricsaládnál olyanért Kolozsváron. Cim a kiadóban. Cim: Dr. Lázár Mártyás Sibiu. Str. Rosenauer 4. Hallerwiese.

Társat keresek kettőszázötvenezer lej fel egy Palesztinában létesítendő kalap- és sapkaüzemhez. Komoly reflektánsokkal csak személyesen tárgyalok. Megkeresések: Ausländer kalapgyár Turda.

Egyetemi hallgatónő lakást, teljes ellátást fűrdőszobahasználattal, mérsékelt áron kaphat özv. Jámor Adolfiné, Erzsébet ut 8.

Egyetemi hallgatónő lehetőleg különbejáratu olcsó butorozott szobát keres. Jelige: „Megfelelő“.

A legízletesebb és legváltozatosabb vegetárius koszt a Schwartz Ignác vezetésével álló „Familia“ kóser vegetárius étteremben kapható. Unió u. 10., hátul az udvarban. Egy menü (levés, főzelék, tészta) 25 lej. Abonoma ebédvacsera 900 lej, csak ebéd 600 lej.

Házvezetónőt főzni, varrni tudót, keres kolozsvári uricsalád. Ajánlatok „1000“ jelígre a kiadóhivatalba kéretnek.

Elemista vagy középiskolás korrepetálását olcsón, esetleg lakásért is, vállalja gyakorlott egyetemi hallgató. Cim a kiadóban.

Üzemből levő mosóda családi okok miatt eladó, esetleg bérbeadó. Cim a kiadóban.

Tolsztoj

a 20. század mérlegén

Írta: Dr. Stern Ignác.

A világhírű író biográfiája napjaink megvilágításában.

Ara 10 lej

Kapható az Új Kelet könyvosztályában.

HÍR

— Egyelőre nem országban a köztisztviselők díjazását, Berlinből a köztisztviselők közt a légi hadsereg kényszerű jövő évi március 15-én.

— **Óránkénti** 45 repülő rekord. Long per amerikai pilóta, első között a légi rekordidő alatt tett teljesessége 450 kilométert.

— **Helyreállított** a Prágából jelentős ban jelentősébe emelkedés egy részét a városból. Az oda sok jobbára eltávozik.

— **Tovább folya** Alpine Montangesenél, Bécsből jelentős tansellschaft átírodát lepecsételték.

— **Különleges** került igazgatók között. A bányászati ügytisztségétől tartanak. A nagy kormánybiztosok elvették jelentésüket a kezük alól, és a müncheni nemzetközi kapcsolatairól zonyítottak.

— **Berlintől** Bécsből jelentős: a német társaság egy hatással 1 óra 58 perc alatt a berlin-bécsi utat.

— **Litvánia** a felfüggetlen Németországnak. Párizsban követelték a megadást, a hadsereggyűlésük az állitana előző évi céljaira.

— **Szóneg** és párnák. Cal, Reg. Ferdinánd 6.

— **Fejlesztés** után öngyilkos lett a világhírű fizikus, Albert Einstein. A híres tragédia a gyermekének itte. Ehrenfest minden egyetemi elnök kiváló tanára megérte, hogy a gyöngéméjű fiát, a ben helyezték el. Több társalgóteremben, akiket jötték meg a test tanár revolvért, a kisfiút, azután a szerencsétlen tanár kisgyermek is haldoklóba vitték.

— **A vasárnapi** a bírói epizódusa. A vádlással kapcsolatos közölt le a kolozsvári közölt három szabados és egy férfit meggyőzték.

— **Gyengélkedés** a rosszülléte szorult. „Ferenc József“ kommentes szekürülést hoz létre. Híres győbb elismerés hang.

— **Ferenc József** viziről. Korban is hosszabb idejű anélkül, hogy kitűnének.

— **Hadbíró** hí hí Kiss József katonai bírósági elnök. A Gyp Joan század öt száz lej vitték a tárgyalást, melyet meg. Bevallotta, hogy követte el a lopást. A bűntessége nem gyermeke öreg. Szász nélkül maradnak. Brenert a hadbíró elzárásra ítélte, míg nem jelent Kiss in.

— **Vár** évét kapott. — **Vár** váradi 86-os győlkatonára elaludt a szék. Két hónap elzárást. Ioan csendőr 400 le. Szász hatónapi elzárás. Alexandru etülődjének cikkek elutajdóására ítélték.

HIREK

Egyelőre nem hajtják végre Németországban a köztisztviselők kényszernyugdíjazását, Berlinből jelentik: A köztisztviselői kényszerelbocsátások és nyugdíjazások határidejét a hónap végéről a jövő évi március végére tolták ki.

Óránkénti 450 kilométersebesség: repülő rekord, Londonból jelentik: Turner amerikai pilóta Newyork és Sanfrancisko között a légi utat 10 óra 50 perces rekordidő alatt tette meg. Óránkénti átlagssebessége 450 kilométer volt.

Helyreállított a rend Nagyszombatban, Prágából jelentik: Nagyszombatban jelentősebb incidens nem történt. A csendőrség egy részét már elvezényelték a városból. Az odaözönlött tót delegátusok jobbára eltávoztak haza.

Tovább folynak a házkutatások az Alpine Montangesellschaft tisztviselőinél, Bécsből jelentik: Az Alpine Montangesellschaft átkutatott igazgatósági iratát lepecsételték. A letartóztatásba került igazgatók kihallgatása megkezdődött. A bányautem még szabadlában lévő tisztviselőinél a házkutatások még tartanak. A nagyvájalathoz kirendelt kormánybiztosok előterjesztették részletes jelentésüket a kormányynak, amelyhez csatolták az igazgatók berlini és müncheni nemzeti szocialista körökkel való kapcsolatairól tanuskodó főbb bizonyítékokat.

Berlintől Bécsig: 1 óra 58 perc. Bécsből jelentik: Az osztrák légi forgalmi társaság egyik repülőgépe erős mátszéllel 1 óra 58 perc alatt tette meg a berlin-bécsi utat.

Litvánia cáfolja, hogy ágyút csinál Németországnak, Párizsból jelentik: Litvánia párizsi követése a leghatározottabban megcáfolja azt az angol forrásból származó híradást, hogy Litvániában két hadiszergyár ágyukat, repülőgépeket és gépi állítana elő Németország fegyverkezési céljaira.

Szönyeg és párna tisztítomat áthelyezem Cal. Reg. Ferdinand 97 alá.

Fejbelőtte gyengeelméjű kisfiát, azután öngyilkos lett Ehrenfest tanár, a világhírű fizikus, Amszterdamból jelentik: Véres tragédia történt a gyengeelméjű gyermekek itteni híres nevelőintézetében. Ehrenfest egyetemi tanár, a nyolcven egyetemi elméleti fizikai tanszékének kiváló tanára hétfőn Leydenből megérkezett, hogy meglátogassa ötéves gyengeelméjű fiát, akit ebben az intézetben helyeztek el. Több szülő volt éppen a hársalgóteremben, akik szerencsétlen gyermekeiket jöttek megnézni, mikor Ehrenfest tanár revolvert vett elő, fejbelőtte a kisfiút, azután agyonlőtte magát. A szerencsétlen tanár menten meghalt, a kisgyermek is haldokolt, amikor kórházba vitték.

A vasárnapi antifasiszta ülés rendőri epiflóusa, A vasárnapi antifasiszta gyűléssel kapcsolatosan hat egyént tartóztatott le a kolozsvári rendőrség. Ezek közül három szabadon bocsátották, két nőt és egy férfit átadták a kolozsvári ügyészségnek.

Gyengélkedés idején, különösen ha a rosszullétet szorulás fokoza, a természetes „Ferenc József” keserűvíz fájdalommentes szekürülést és kielégítő emésztést hoz létre. Híres nőorvosok a legnagyobb elismeréssel hangján írják a valódi Ferenc József vizrről, mert ez a kritikus korban is hosszabb időn át alkalmazható, anélkül, hogy kitünő eredménye változnék.

Hadbírósi hírek, Brenner Sándor és Kiss József katonák 1932-ben felnyitották Gij Joan szakaszvezető kofferjét és ötszáz lejt vittek el. Mára tüzték ki a tárgyalást, melyen csak Brenner jelent meg. Bevallotta, hogy Kissel együtt követte el a lopást. Kéri az elnököt, hogy ne büntesse szigorúan, mert egyetlen gyermeke öreg szüleinek, akik társaság nélkül maradnak, ha ő nem dolgozik. Brenner a hadbírósgát hat hónapi elzárásra ítélte, míg a tárgyaláson meg nem jelent Kiss in contumaciam három évet kapott. — Varga Dávid, a nagyváradi 86-os gyalogezrednél szolgáló katonára elaludt a szolgálat ideje alatt. Két hónapi elzárást kapott. — Nicolai Joan csendőr 400 lejes lopásért egyévi és hathónapi elzárást kapott. — Morar Alexandru csendőrt különböző háztartási cikkek eltulajdonításáért egyévi elzárásra ítélték.

Az erdélyi Zsidó Diáksegélyző akciója. A kolozsvári egyetem kapui megnyitáltak és kezdetét veszi az új egyetemi tanév, mely rengeteg súlyos feladatot hárít a Diáksegélyzőre. A diáknymor a letragikusabb méreteket ölti, mert a zsidó egyetemi hallgatók nagyrésze nem kap otthonról semmilyen támogatást. A diákok helyzetén segíteni kell. Ennek az érdekében a Diáksegélyző elhatározta, hogy felhívással fordul a kolozsvári módosabb zsidó családokhoz, akik gyermekeik mellé instruktort alkalmaznának, hogy ezirányú óhajukat szíveskedjenek a Diáksegélyző kolozsvári irodájában bejelenteni, mely a legjobb és legmegfelelőbb diák-instruktort fogja ajánlani. A Diáksegélyzőn keresztül való instruktorigénylés kettős célt szolgál. Elsősorban segítséget nyújt a szomorú sorsban selylő zsidó diákoknak, másrészt pedig gyermekét a legjobb instruktort fogja tanítani. A zerdélyi Zsidó Diáksegélyző kolozsvári címe: Salom klub, str. Filipesu 6. Telefon 775.

A lengyel külügyminiszter és Neurath báró találkozója. Genfből jelentik: Beck lengyel külügyminiszter látogatást tett Neurath bárónál és Goebbelsnél.

Anglia szeretné, ha Amerika nem hajtaná végre a flottaprogramját. Párizsból jelentik: Jólinformált körökben úgy hírlik, hogy az angol kormány intervenciót Washingtonban a flottaprogram végrehajtásának elhalasztása iránt. Amerikai részről elutasító álláspontra helyezkedtek az angol ajánlással szemben, rámutatva arra, hogy a hajóépítőmunka az amerikai közmunkaprogram szerves része.

Ma, csütörtökön Kolozsvár szencziációja: „Volt egyszer egy muzikus...” (Es war einmal ein Musikus...) Vigjáték világláger! Royal Mozgóban Szőke Szakáll, Verebes Eraó, Ra'ph A. Roberts, Victor de Kowa, Maria Sörersen, J. Falkenstejn, A slágereket Jean Moscopol híres román rádió-énekes éneklí román nyelven.

A regáti Zeire Zion konferenciája vasárnap tartotta meg Bukarestben a regáti Zeire Zion évi konferenciáját. A délelőtti ülésen Lerner J. ügyvéd, pártelnök, a regáti cionista munkáspártok delegátusa a XVIII-ik cionista világkongresszuson, nagyszabású referátumban számolt be a kongresszus munkásságról. Azután Colcher M. ismertette a pártvezetőség elmúlt évi tevékenységét. A dr. Szőnyi Géza elnökléte alatt lefolyt délutáni ülésen élénk vita fejlődött ki az elhangzott referátumokban felőlelt kérdésekről. A vita eredményeképpen a konferencia a következő határozatokat fogadta el: A konferencia, tudatában azon nehézségeknek, amelyek közepette ma az egész zsidóság él, és amelyek a cionista mozgalomra is kihatnak — meglegedését fejezi ki azon határozatok felett, a melyeket a kongresszus hozott. A párt, felismerve a helyzet komolyságát és látva azt, hogy a mozgalom vezetésének és az országépítő munka felelősségének oroszlanrésze a munkásság képviselőinek vállán nyugszik, el van határozva a cionista munka minden ágában teljes aktivitással résztvenni és vezéreli hívó szavának mindenkor fenntartás nélkül eleget tenni. Különös örömmel üdvözlí a konferencia a kongresszusnak a pártfegyelme vonatkozó határozatát, amelyben kezességét látja annak, hogy a szervezet a destruktív és felelősségmélküli elemektől megtisztul.

Csillár vásárlásnál követelje a gazdaságos fényerős tartós TUNGSRAM izzólámpát

Hirsch Mihályt ki akarja fizetni a fejérvári püspökség. A katolikus Státus és Fiedler szatmári püspök ügye, Jaross és a destruktív sajtó, Boros kanonok és az elveszett alapítványi pénzek, A Dacia és Nationala biztosítók harca egy szatmári kereskedővel. Scheffler Ferencet uzsorával vádolják. A temesvári antirevizói gyűlés margójára, Szabó Bénének gyűjtenek, Jakabfi Elemér haragszik Vaidára és Maniura, Koadjutor keresztetik Alba-Iulijára! Lichtmann Aladár temetése, Dr. Jeney István barátj gyógy-szerész családj ügye, Parlagi Lajos és az irredentizmus. A csizmadia és a raccsolás és sok más politikai, közgazdasági cikket közölt Szőgyéni Kiss Endre lapja, az Erdélyi Futár friss száma. Az Erdélyi Futár minden városban az újságkioszkokban kapható. Ára 15 lej. Kiadóhivatal: Cluj, Str. Berde 2.

Híterek letartóztatták Oppenheimer bankárt. Berlinből jelentik: Majnafrankfurtban család és hamis bukás vádjára miatt letartóztatták Oppenheimer ismert konzult és bankárt, aki évtizeden át híres versenyistálló tulajdonosa volt. Oppenheimer néhány nappal ezelőtt esőtöt kért maga ellen s ezzel áll összefüggésben letartóztatása.

Csaknem teljesen elpusztult a viharban egy amerikai város. Londonból jelentik: A mexikói Tampico város háromnegyed része az orkán elvonulása óta romokban hever. A kikötői művek erősen megrongálódtak. Több hajó megsérült, hét elűlyedt. Néhány középület is összeomlott. Egyik kórházépület bomlása az összes ott kezelt betegek életébe került. A mentési munkálatok folynak. A város még épségben maradt templomai, szállodái tele vannak oda szállított sebesültekkel. Két zászlóalj katonaságot rendeltek ki a romok feltárási munkálataihoz.

A Szovjet konfliktusa Mandzsuriával és Japánnal. Párizsból jelentik: Moszkvai jelentés szerint Mandzsuria megtette az első előkészületeket a kelet-kínai vasutak tényleges birtokba vételére. A szovjetsajtó újabb éles támadásokat intéz Japán és Mandzsuria ellen s azt hangoztatja, hogy az orosz érdekek semmibe vételének beláthatatlan következményei lehetnek.

Három embert megölt az orkán a Rivierán. Rómából jelentik: Az olasz Rivierán orkánserű szélvihar s az ezt kísérő szökőkár három emberéletet oltott ki. Villámcsapások voltak a francia Rivierán is.

Bracht volt birodalmi belügyminiszter halála. Berlinből jelentik: Dr. Bracht volt esseni főpolgármester, Schleiger és Papen volt kancellárok kormányainak volt birodalmi belügyminisztere ma Berlinben meghalt.

Német pilótán rekordja. Berlinből jelentik: Anna Raisch német pilótánó, aki vasárnap új női vitorlázó repülőgéprekordot ért el, tegnap Königsbergben megjavította saját rekordját 10 óra és 7 percre.

A tót néppárt kilépett a nemzeti tanácsból. Prágából jelentik: A tót néppárt amiatt, hogy államellenes tevékenységgel vádolták meg s hogy ekként is kezelik, kilépett a csehszlovákiai nemzeti tanácsból.

Megépítik a felsősziléziai csatornát. Berlinből jelentik: Közelebből meg kezdik a felsősziléziai csatorna építését. A negyven kilométeres csatorna építésére 41 millió márkát irányoztak elő. A vízi uton történő szállítás könnyebbé fogja tenni a sziléziai áruk elhelyezését.

A kolozsvári rendőrség hírei. Rosenberger Hermann Tordai ut 9. szám alatti lakos feljelentést tett a rendőrségen ismeretlen asszony ellen, aki behatolt lakásába és szekrényéből 4000 lej értékű ruhaneműt vitt el.

Fürészpor-kályhák

szabadalmazott kivitelben, önköltségnél olcsóbban eladók. MARKO V. Cluj, Calea Regele Ferdinand Nr. 43-45. Telefon 453.

Ha butorait tiünk vásárolja 3 előnye van

- 1. Minőségben elsőrendűt kap!
2. Otthona izléses lesz!
3. Kézpénzért nagyon olcsón és hitelbe is kedvező feltételek mellett vásárolhat!

Székegy és Réti butorgyár R. I. Cărgu-Mureș, București, Brașov.

Ganz Abrahámné Kóser szakácskönyve ismét kapható az UJ KELET könyvosztályánál. Ára 180 lei

ÚJ KELET *Legújabb hírek*

A belpolitikai helyzet komplikációi

Auboin Párizsba utazott, hogy engedékenységre próbálja bírni a hitelezőket. Maniu badacsonyi beszéde nagy feltűnést keltett Színájában

Bucuresti-Bukarest, szeptember 27. Az Új Kelet tud. Ma délelőtt Színájában smételten tanácskozási ülésre összehívatták a három kisantant állam külügyminiszterét. A tanácskozási ülésen a következő hivatalos kommuniké adták ki: „A kisantant állandó tanácsának 1933. szeptember 27-én tartott ülésén részt vettek Sándor jügoszláv és Károly román király, valamint Vajda Sándor miniszterelnök. A külügyminiszterek bemutatják a két uralkodónak a kisantant konferencia eddigi eredményeit, elmondották, hogy a nemzetközi politikai helyzet közös megbeszélése után milyen konklúzióra jutottak.

Szerdán este tartotta meg utolsó megbeszélését a három külügyminiszter és ezzel a konferencia hivatalosan is befejeződött.

A bukaresti lapok élénken kommentálják a tény, hogy a kisantant állam külügyminisztereinek megbeszélésén részt vett a két uralkodó is. Mint ismeretes, a színajai összejövetelek során a külügyminiszterek, főleg a Benes által kidolgozott tervet beszélték meg, amely öt évre előre megállapítja Románia, Jugoszlávia és Csehszlovákia együttműködésének módozatait. A tervet Benes Prágában bemutatta a cseh kormányának és Masaryk elnöknek, aki azt aprotálta. Valószínűnek tartják, hogy a két király jelenléte folytán a Benes tervét a három állam ténylegesen keresztül is fogja vinni függetlenül attól, hogy időközben kormányaik változnak-e, vagy sem.

Benes Ducával tárgyalt

A mai nap nagy politikai érdekessége az volt, hogy Benes magához kérte Ducát, a libeláris párt vezérét, akivel ugyancsak ismertette tervének alap gondolatait, amelyekhez Duca hozzájárult. A reggel nyolcór kezdődő másfél óras tanácskozás a két politikus között élénk kommentálás tárgyát képezte és abból egyesek márcsak azért is politikai konklúziókat vélnek levonhatni, mert Ducát szerdán este Sándor szerb király is audiencián fogadta.

Titulescu és Benes egyébként szerdán este a tanácskozások befejezése után az Orient expresszel Genfbe utaztak, ahol részt vesznek a leszerelési konferencián. Jettics szerb külügyminiszter Belgrádba utazik, míg Volpi gróf volt olasz pénzügyminiszter Bukarestben meg és ott részt vesz az olasz repülők tiszteletére rendezett banketten.

Bucuresti-Bukarest, szeptember 27. A színajai ünnepségek egyes program pontjai közé ékelve belpolitikáról is sok szó esett az ott tartózkodó miniszterek és pártvezérek között. Így Titulescu többször is tárgyalt Mihalacheval, Iunianal, majd Gogával, Mihalache Ces tachescu szenátusi elnökkel és Petre Andrei közoktatásügyi alminiszterrel folytatott beható megbeszéléseket. Mirtó közlekedésügyi miniszter pedig ismeretlen, felsőbb megbízatásra hivatkozva, ugyancsak Gogával és Iunianal tárgyalt. Titulescu és Mihalache közötti tanácskozások főleg azt célozták, hogy a volt belügyminiszter járuljon hozzá a Népszövetség pénzügyi ellenőreinek Romániába való jöveteléhez. Kormánykörök utóbb már optimis ta hangon beszéltek arról, hogy Mihalache engedni fog merev álláspontjából. Már azután kiderült, hogy nemcsak Mihalache, hanem a kormány néhány tagja is ellenzi a külföldi szakértők jövetelét.

Vajda Sándor szerdán délelőtt akart tárgyalni ebben az ügyben Mihalache

Szülők szeptemberben
ne felejtsek: Gyermekük okosan, jól LEPAGE-nál vásárol. Betétkönyvet, sorsjegyet, tanrendet ingyen kap LEPAGE-nál.

val. A kisantant konferencia való részvételé miatt azonban ez nem volt lehetséges. Ezzel szemben szerdán délután hat órakor a Pallace Hotelben Popovici Mihály igazságügyminiszter lakosztályában minisztertanácsra ültek össze a kormány tagjai. Ez a minisztertanács tisztázni fogja végül a kormány álláspontját a külföldi pénzügyi ellenőrökkel szemben, akiknek az országba való jövetelétől teszik függővé a hitelezők azt, hogy leüljenek tárgyalni a román kormány megbízottjaival és hogy tegyenek-e újabb engedményeket.

A párizsi tárgyalások holtpontra jutottak

Ebben a kérdésben, mint tegnap jelentettük, a párizsi tárgyalások holtpontra jutottak. Madgearu pénzügyminiszter ma délelőtt sem kapott értesítést arról, mintha a hitelezők engedtek volna merev álláspontjukból. Mindössze annyit történt, hogy magánbeszélések folytak a román kormány megbízottjai és a külföldi hitelezők között. Rouger Auboin, a Banca Nationala francia ellenőre, tegnap este Párizsba érkezett. A szakértő ma délelőtt telefonon közölte a Banca Nationalával, hogy felveszi a kontaktust a párizsi bankárokkal s igyekezni fog tisztázni

ezt a kérdést.

A népszövetség szakértők és a külföldi tartozások kérdésén kívül Maniu badacsonyi beszéde is komplikálja a helyzetet. A volt miniszterelnök mint ismeretes, igen határozott hangon jelentette ki egy nemzeti parasztpárti fiatalokból álló küldöttség előtt, hogy rendületlenül kitart álláspontja mellett, amelyért harcolni fog, bár tisztában van azzal, hogy ez az út tövisekkel van kirakva. Egyesek arra következtettek ebből a beszédből, hogy Maniu rövid időn belül ismét lépjen a harcok politikai porondjára. Erre mutatna az is, hogy Maniu néhány híve kíséretében tegnap Szovátra érkezett, ahol állítólag tanácskozáson fogják megállapítani egy erőteljesebb politikai akció körvonalait.

Az egyik bukaresti lap értesülése szerint Maniu badacsonyi beszédében többek között utalt arra is, hogy nem kapott megbízást a színajai ünnepségekre és ezeket mondotta:

— Mit jelent az, hogy én nem veszek részt egy ebéden ahhoz az erkölcsi erőhöz képest amely a román nemzetben rejlik és amelyet én harcolni akarok. A kormányhoz közelálló körök szerint Maniunak a beszédében ez a mondat nem

fordult elő és azt csak futólag szurta közbe valaki. Abban azonban az összes politikai körök egyet értenek, hogy Maniu beszéde komoly eseményeknek veti előre árnyékát. Mihalache tegnap és ma

Színájában szakadatlanul tanácskozott híveivel. Hír szerint a tanácskozások kitérő kérdés körül forogtak: milyen álláspontot foglaljanak el a taranisták a kormány valutatpolitikájával szemben és mi a teendőjük a Maniu-Vajda ellentétekkel kapcsolatban.

„A román nép nemzeti szocialista”

Bucuresti-Bukarest, szeptember 27. Stefan Tatarescu ezredes, aki a romániai nemzeti szocialista párt elnökének titulálja magát, néhány nappal ezelőtt előadást tartott a breszlai rádióban, ahol többek között a következőket mondotta: „Románia azon a ponton volt, hogy elárasszák a kommunisták, akik egészen Bukarest kapujáig vonultak fel. Szerencsére, hogy Hitler hatalomra került és megmentette az országot ettől a katasztrófától. A román nép nemzeti szocialista. Meg fogja szakítani a kapcsolatokat Franciaországgal és a német nép mögé fog állani.

Az osztálysorsjáték huzása

Bucuresti-Bukarest, szeptember 27. Az osztálysorsjáték mai huzásán a következő nyereményeket húzták ki: 100 ezer: 59.399, 50 ezer lejt: 231, 25 ezer lejt: 34319, 20 ezer lejt: 3976, 7860, 13352, 48261.

Halálozás. Krausz Jenő a kolozsvári kereskedelmi világban széles körökben ismert magántisztviselő, súlyos betegségéből származott hosszas betegségben, 48 éves korában elhunyt. Özvegye és két kis gyermeke gyászolja. Temetése 28-án, csütörtökön d. u. 2 órakor a neolog izraelita új temető halottascsarnokából lesz.

A vegetáriánus étrend előnyét az orvostudomány már rég leszőgezte. Mindenki saját egészségének használ, ha a „Dieta” étteremben étkezik, ahol vegetáriánus ételek mellett gyomorbetegségeknek külön diétikus konyhát tartanak. A „Dieta” étteremben (Jókai u. 2.) olcsó és kitűnő ebéd 25 lej, havi abonoma étlap szerint 1100 lej.

A Graf Zeppelin visszatért Amerikából és — újra indulni készül. Berlinből jelentik: A Graf Zeppelin visszazérkezett hetedik idei délamerikai utjából Friedrichshafenbe. A léghajó szeptember 30-án újabb délamerikai utra indul.

Katz Richárd kitűnő utleírása: Vidám napok barna emberek között. 32 mélynyo másu képpel és egy térképpel, köve ára csak 25 lej. Szállítja az Új Kelet könyv-osztálya, az összeg és portóköltség előzetes beküldése mellett, vagy utánvéttel.

Értékes szépirodalmi művek darabja 20 lej

Szép Ernő: Lila akác	20 Lej
Farrère: A tikarkissasszony	20 Lej
Toudouze: Vulkanok ébresztője	20 Lej
Bennett: Mr. Prohack	20 Lej
Bennett: Hugo	20 Lej
Magre: A tigris titka	20 Lej
Fouchardière: Ha nagyjaink visszatérnek	20 Lej
Renard: A bacillusember	20 Lej

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó Rt.
nyomása Cluj-Kolozsvár, Strada Baroa
L. Pop (v. Brassai u.) 10. Telefon: 9-77.

Üldözik Prágában a zug-gabona főzsdéket

Tilos a kávéházi és uccai üzlelködés

Prága, szeptember 27. A közigazgatási hatóságok utasították kapta az iránt, hogy tegyenek megfelelő intézkedéseket a zugfőzsdéken kötött terményüzletek megakadályozására.

Eltiltották a főzsdé tagjainak és látogatóinak főzsdéi időtartama-alatti kávéházi s uccai üzlelködését mivel ezeket is zugforgalomban létrejöttnek kell tekinteni.

A vállalatok nacionalizálását tervezik Lengyelországban

Varsó, szept. 27. A lengyel gazdasági élet vezetői emlékiratban kéri a kormánytól a részvénytársaságok nacionalizálását, a vas- és széntermelés és elhelyezés szigorú állami ellenőrzését a vállalatok igazgatóinak legfeljebb havi két ezer zloty illetmény megállapítását s mindazon üzemek államosítását, amelyekre kellő indokolás nélkül állítottak le.

latok igazgatóinak legfeljebb havi két ezer zloty illetmény megállapítását s mindazon üzemek államosítását, amelyeket kellő indokolás nélkül állítottak le.

Nemzetközileg akarják rendezni a német zsidók problémáját

Irország delegátusa referál a Népszövetség előtt a menekült zsidókról. Hollandia politikamentes rendezést kíván

Genf, szept. 27. A Népszövetség politikai bizottsága foglalkozni fog a mandátaris bizottság jelentésével is. A vita során tisztázni akarják a német zsidóknak nagyobb arányú palesztinai letelepítését is és szóba akarják hozni a zsidó nemzeti otthon megvalósításának problémáját.

A Népszövetség tanácskozásainak ideje alatt a német zsidók más természetű segélyakcióit is bizonyos formában meg akarják beszélni. Főleg tisztázni akarják a Németországgal szomszédos államokba menekült zsidók problémáit. Ehhez a problémához hozzá fog szólni Hollandia, Franciaország és Csehszlovákia népszövetségi delegátusa. A hozzászólások minden valószínűség szerint nem a plenáris ülésen fognak megtörténni, hanem a szociális kérdésekre alakuló bizottságokban.

Lester, Irország delegátusa, aki a Népszövetség egyik legutóbbi ülésén a felső-

sziléziai zsidó kisebbségének a kampóskeresztesek részéről való bánásmódjáról tett jelentést, ezuttal is referálni fog a zsidó menekültek helyzetéről.

London, szept. 27. Angol politikai körök véleménye szerint ez őszén a németországi zsidók Palesztinába való vándorlása el fogja érni a tetőpontját. Még nem tudni, hogy Hollandia petíciója alapján a népszövetségi tanács hogyan és mikor akarja letárgyalni a németországi menekültek problémáját. A holland kormány politikamentesen szeretné az ügyet a Népszövetség elé vinni és az a kívánsága, hogy nemzetközi bíróság gazdasági, pénzügyi és szociális szempontból vizsgálja ki a menekült zsidók ügyeit. Hollandiának az a nézete, hogy a ma rendezetlen helyzetben a nagy munkanélküliség közepette a menekültek tömegeinek ellátása súlyos terhet ró egy-egy országra és ezért a problémát leghe-lyesebb nemzetközileg rendezni.

Taxa postálá
plátitá in num.
No. 224.713—929.

da Baron L. Pop
Telefon: 9-77. F
Havonta 118, neg
évre 600, egészév
földre: Havonta
félévre 6, egészév
detések díjszabás
KELET” az eró
ssidóság egytetle
keink utánnyom
rás megjelöléséve

A törvények

Mindenütt. Nálun
rázása erkölcsel
polgár ne figuráz
Az állam törvé
hatják a polgárt.
Nem mindenütt
Törvény van a
a számlákat más
sék. Az ugynevez
A forgalmi és a
intézkednek erről.
Most megjelen
bélyegtörvény. E
számláknál cont
könyvet kell hasz
solgáttal kell kés
mellett két példát
Mjt tegyen mos
Ha kopir-rends
tetik a forgalmi
Ha control-rend
tetik ka forgalmi
Találós kérdés.
sohivatalban.
Helyes megfejto
ket sorsolnak ki.

Művészi szab

Könnyen ment
volt szó, hoy elta
a hivatalokból.
Kjssé nehezbe
volt szó, hogy kil
mány posztjáról.
Teg-nehezben
volt szó, hogy sen
veztebből.
Németországban
terdamban egy gy
kál mutatta ki —
a művészet, ideért
ket, a színészetet
részt zsidóktól szá
fajkülönbséget t
volt.

De ők megkocká
belőle?

Meg kell nézni
házi hírdetéseit és
mi jött ki belőle:
müködik, mint kö
lomra jutása előtt
lenti, hogy fele a
nem azt is, hogy
van az államnak
a felénél is keves
színházak is sokk
mint valaha.

Ezért tehát Him
kommisszárus elh
engedi a zsidó „P
saját színházukat,
felül a zsidó fajt
badon alkotó mű
gát.

A zsidó szerzők
adni német színt
csak magánzínhá
ban tilos. Egyelő
Majd eljön az i
kor nemcsak a r
nagyobb szabadsá
nyok berkeiben is
nyerni régi jogait
nácik megváltoz
mert az Ehrlichek
egyszerien k kape
dományból.

Es eljön az ide
zik őket minden
lépni, bizonyára
mulva. Nem mert
hanem azért, mer

A különös cs

Genfben a Népsz
rem akadt szónok
kellett halasztani
hogy minden kon
rint, aki az ülés
szöleg ezt bejel
amennyiben egy
pant ünnepélyes